

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru stărițătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrația tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Corespondențele sunt a se adresa la
Redacția „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articulii nepublicați nu se inapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rândul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fiecare publicare.

Sibiu, în 12 Februarie, 1888.

Cu deosebită placere am cunoscut articolul din numărul 5 al diariului diecesei Aradului „Biserica și Scoala”, în care s-a ventilitat cestiușa: cum am pot să delătură defectele, cari ici-coleau să mai ivesc încă în organismul constituțional noastre bisericesc. Pentru noi a fost o adevărată măngăere sufletească, vădând pe confrății dela „Biserica și Scoala” pe același teren cu noi, recunoscând importanța preotului, a invetătoriului și a laicilor mai inteligenți la noua consolidare bisericească, spre care din toate puterile nisum noi români greco-orientali din metropolia noastră. De asemenea suntem de acord cu părerea confrăților dela Arad, când ei în aprețierile lor au atins un mare neajuns, cu care ne luptăm și noi aici, doară și mai mult ca ei pe acolo, și anume abusurile în aplicarea statului organic, darea de reale exemple poporului din partea unor mireni, conduși nu de adevăratul bine al bisericei.

Noi n'am voit să atingem rana aceasta, deoarece sciam, că va trebui să suferim nove insulțe pentru descoperirea adevărului cu faptele implinite aici în archidiecesă. O au făcut frații dela Arad, și noi vom continua firul unde l'au întrerupt ei, ilustrând cu casuri concrete. Intenția noastră este: Să ne cunoascem scăderile, ca cunoșcendu-le, să căutăm cu puteri unite isvorul lor, și mijloacele pentru vindecare.

Tot din incidentul constituționalei organelor din parochie să ilustrăm faptica lucrului cu un cas concret.

In general am observat o tendență vădită de a se eluda dispozițiunile statutului organic și ale concluzelor congresuale, emanate pentru o uniformă aplicare a statutului organic, și aceasta numai pentru urmărire unor scopuri, cari la nici un cas nu pot fi spre folosul bisericei.

De model ne servesc o parochie, care privita din ori ce punct de vedere, trebuie să fie considerată ca parochie de model pentru întreagă archidiocesă.

Această parochie nu se poate bucura de drepturile garantate celorlalte parohii din archidiocesă în ce privește alegerea parochului, pentru că fiind menită de reședință a protopresbiterului, protopresbiterul totodată este și parochul acestei parohii.

Actualul paroch a venit în conflict cu comitetul parochial. De un an și jumătate el n'a mai luat parte la ședințele comitetului, ca un membru natural al acestuia, și a declarat, că și ține sub demnitate a mai sta la o masă cu un asemenea comitet

parochial, care altcum e compus din bărbați de prima categorie — putem dice — din archidiocesă.

În sesiunea ordinată a sinodului parochial din anul trecut comitetul a adus afacerea înaintea și nodului, și a cerut ca parochul să fie invitat să ocupe locul în comitet, să comunice imediat cu acesta, să dea și se primească informații directe pentru un curs regulat al afacerilor.

Sinodul parochial tocmai când se desbătea asupra propunerii, de care e vorba a comitetului parochial, s'a prorogat, având președintele înătorirea a convocat la timp potrivit. Întreg anul 1887 sinodul n'a mai fost convocat.

În anul acesta sinodul ordinariu s'a convocat pe o zi de lucru. O zi mai nepotrivită nici că se poate, fiind membrii acestei parohii parte mare oameni, cu oare fisce de cancelarie (asesori consistoriali, amplioați la consistoriu, amplioați la bancă, apoi advocați, ocupați cu clienții lor, și în urmă industriași legați de atelierile lor.) Întrebăt parochul pentru aceasta a răspuns, că el la locul prim este protopresbiter, și numai la urmă paroch. Se înțelege pentru cea din urmă parochie din tract se pune o zi de Duminecă, în care se ține sinodul parochial, și parochia aceasta nu merită să fi și ea considerată, cel puțin ca cea din urmă parochie.

In această zi la locul prim s'a rectificat lista parochienilor și s'a verificat, apoi ședința s'a prorogat pe altă zi, ca comisiunea aleasă pentru revalidarea socotelilor comitetului parochial să-și poată face eventualele sale propunerii.

Pe ziua destinată s'a întrunit din nou sinodul parochial.

Între obiectele de pertractat era pusă și constituirea comitetului parochial și a epitropiei parochiale pe un nou period de trei ani. Înainte de a intra în pertractarea acestui obiect, parochul prezentează mai multe cereri pentru primire între membrii sinodului parochial, cu condiția, ca ei să fie petrecuți stante sessione în lista parochienilor, care deja era statorită și verificată pentru durata acestui an solar.

S'a reflectat parochului, că cererea acestor creștini în chipul acesta nu se poate considera, deoarece în sensul statutului organic în sinodul parochial iau parte numai parochienii, va se dica creștinii primiți deja în lista parochianilor. I s'a mai spus, făcându-se provocare la § 5 din regulamentul pentru parohii votat de congresul național din 1878 în care se dispune: că lista acestor parochieni cu vot îndreptat trebuie să fie stabilită prin o consemnată oficioasă. S'a citat locul unde se dice, că

această consemnată o face, respective o rectifică comitetul parochial în conțelegeră cu oficiul parochial, la finea fie cărui an solar, și ea se publică în biserică cu 8 zile înainte de finarea sinodului ordinariu.

Desi s'a făcut deci evident, că consemnatarea membrilor din parochie, cari în sensul § 6 din statutul organic iau parte în sinodul parochial, o face respective o rectifică comitetul în conțelegeră cu oficiul parochial, și nu sinodul, desi s'a spus, că consemnatarea se face la finea anului solariu pentru anul viitor, desi s'a spus, că sinodului i este rezervat a decide numai asupra reclamărilor, dacă comitetul pe nedrept a sters pe cineva să au doară l'a trecut cu vederea, desi s'a spus, că toate acestea în regulă să au petrecut în ședință precedentă, totuși oameni, cari să de cărui de lucru cu stat. org. au susținut, că sinodul trebuie să primească pe creștinii insinuați, să-i petreacă în lista parochienilor, și aceștia apoi încă în această ședință să aibă drept de votare.

Desbătându-se asupra acestei propunerii „per longum et latum” în urma sa pus la vot și cu o majoritate considerabilă, respingându-se acest act, tot de oameni cu rol de conducere, s'a cunoscut de brutalitate.

Întrebăm acum pe frații dela Arad, sub ce categorie vor înșira ei acestea neajunsuri de pe la noi.

Reputația acestei parohii s'a salvat numai din întâmplare, fiind adeca în majoritate inteligența membrilor din parochie, deoarece sărmăni meseriești, cari sunt membrii în parochie, au votat cu aceia, cari au strigat în gura mare, că ei reprezintă adevăratele interese bisericesc și cele ale sărmănilor meseriești, pe cari domnii voesc să-i neîndreptească.

Acstea ca ilustrare la faptele citate de confrății dela „Biserica și Scoala”.

Revista politică.

Situatiunea esternă pare a fi intrat în alt stadiu, cu toate, că cercurile diplomatice din Berlin susțin, că situația e tot cea mai dinainte. Acum nu mai incapă nici o îndoială în ceeace privesc calatoria ministrului nostru de externe la Budapesta. Conte Kalnoky a fost primit în audiență de Majestatea Sa și după scirile foilor oficioase s'a stabilit răspunsul la propositiunile rusescă, despre care atât de mult s'a vorbit în timpul din urmă. Ministrul de externe după audiență a conferit cu premerul nostru, dl Tisza, și după aceasta con-

FOITA.

Din vremuri mai vechi.

(O trăsură caracteristică din viața bisericească.)

(Încheiere.)

„Fă, cum crești dta, că e bine, nene Stan,” — dissei eu, întrerupându-mi cursul ideilor, în care me dusese cele istorisite despre popa Haralambie, „dar trebuie să-ți spun, că astăzi și fi vrut, ca soarele să fi stat în loc”, ca atunci după poveste, când a văzut pe Fet frumos cu Ileana Cosiniana. Timpul a trecut atât de repede, încât par că numai acum am venit și dta acum ai început să-mi istorisi. Dar trebuie să adaug, că pe când mie mi-a trecut vremea să-i iute, cu dta nu va fi tot așa și me mir, cum ai și fost în stare într-o a mi vorbi atâtă vreme.”

„Vorbesc și mai mult, când vorbesc despre un suflet bun și nu ostenește de loc”, me întrerupsă nenea Stan, aruncând ochii spre ceriu și începând cu voce duioasă aceea, ce mai doria se-mi spună.

„La bătrânețe popa Haralambie nu prea părea casa. Rar l'vedeai pe afară, ducându-se la unul sau la altul din fruntașii satului. Pricina, că nu era prea des afară, era pe de o parte bătrânețea, cari pe de altă parte dese sărută de mâna din partea acelora, cari l întâlniau. Nu trecea un om

din sat pe lângă el fără, ca, descoperindu-și capul, să nu-i să răsuteat mâna.

„Ca să-și tot intindă mâna și se tot mulțumească, nu era lucru ușor pentru bătrânu popa Haralambie, care avea în spate o groază de ani și care numai rădimat în un băt mai putea să se mișe din un loc în altul.”

„Când era popa Haralambie cu mai mulți împreună bunăoară la serbători, să l fi ascultat. Atâtea scia să spună încât se părea, că numai îsprăvesc. Povestia de timpuri și bune și rele căte și mai căte de remâniai uitit. Istorisia despre răsărită, despre boale, foame, despre ani mănoși și seci, și despre alte întâmplări la cari însuși a fost martor. Si din toate căte spunea popa Haralambie puteai multe bune să înveți pentru viață, deoarece după istorisirea fie cărei întâmplări, povestitorul făcea băgători de seamă pe ascultători, ca fiind și ei în asemenea impregurări, se scie cum să se scape.”

„Așa dar, nene Stan,” l'intrerupsei eu, „popa Haralambie era un fel de dascăl între popor. Dar înțe ce fel de dascăl, mi răspunse cantorul, dascăl cum astăzi să cauți cu luminarea și nu găsesci. Popa Haralambie învăța nu numai cu vorba, dar și cu fapta. Avea vr'un parochian lipsă de vr'o învățătură, n'avea decât să alege la popa Haralambie că acesta cu bunăvoie să-i o dea.”

„Mai nainte de a încheia istorisirea mea” disse nenea Stan, „nu pociu se trec cu vederea faptele de vecinica pomenire, ce le a facut popa Haralambie pe patul de moarte.“

„Neavând nici un fiu popa Haralambie, care să-i moștenească avere, cea mare, o parte din ea o a dăruit bisericii, ear o parte neamurilor sale mai dețină și mai cu seamă nepoților. Si n'a fost mică partea aceea, care o a lăsat bisericii, căci din ea, desii s'a zidit biserica aceasta, și s'a înzestrat cu tot felul de podoaie, după cum lasase popa Haralambie în testament, tot a mai rămas o parte bunăoară de avere, ca cu venitul ei să trăiască un preot cum să cade.“

„Ear mie tot pe patul de moarte mi-a dat moșiora aceasta din dragoste, că i am fost slugă credincioasă în ale bisericei. Căscioara aceasta o am făcut eu, cum am putut, trăgându-mi de multe ori dela gură, ca să am un adăpost, unde să me scutesc acum la bătrânețe.“

„Cuvintele din urmă stoarse o lacrimă din ochii adânci ai lui nenea Stan, care ridicându-se de pe lăvită și intinzându-mă tremurătoare de plecare.“

„Cum văd me părăsesci acum, nene Stan“ — dissei eu, pătruns în inimă de cele ce vădusem, încercându-me a-i mulțumi pentru cele spuse.

ferire din nou a fost primit în audiență din partea monarhului nostru. Tot în aceeași zi seara contele Kalnoky a plecat la Viena, unde se dice, că nu va zăbovi multă vreme. Venirei la București a lui ministrul de externe i se mai atribue și aceea însemnatate, că regimul vor păsi căt mai îngribă cu celeri nouă pentru de a se vota un credit. Toate aceste se pot privi de semne, cari indică, că situația în adevăr să a schimbat și că cestiunea bulgară a intrat în un nou stadiu, și stăruința celor din Berlin, că negoțiile se află în stadiile de mai înainte, se poate atribui acelei impreguri, că Rusia pare că nici acum nu voește să se pronunțe mai lămurit în cestiunea bulgară.

Din acest motiv cei din Berlin dău expresiune regretului, că Rusia intocmai ca până acum cere din nou un fel de „tabula rasa“ în afacerile bulgare, fără a face cel puțin amintire, că ce stare nouă de lucruri voește și că ce principie crede ea, că ar fi mai acomodat, să ocupe tronul spinoz, de pe care voește să alunge pe Ferdinand.

Nu trebuie dar de loc să ne surprindă scirile, că în unele cercuri diplomatici părerea domnitoare e, că să se resovească odată cestiunea bulgară prin puterea armelor, căci și aşa propozițiunile rusești vor aduce incurcături și mai mari de căt cele ce au existat. Ori cum ar fi însă ele dice „Correspondance de Vienne“, principalele de Bismarck să oblige moralitatea să susțină. Aceasta să intemplat atunci, când a primit confidențele comitelui Schuwaloff, ambasadorul Rusiei, care i-a transmis propunerile țarului. Prin aceasta Bismarck și joacă rolul său. El a aflat de bine, că să se oblige, căci numai aşa să pută găsi mijlocul să împedea Rusia, să se alia cu Franța. De altă parte tot prin acest mijloc ține pe Austria în o stare problematică și o face să înțeleagă, că fără sprijinul lui Austro-Ungaria în nici un chip nu se poate înțelege cu colosul dela nord.

E întrebarea acum, că realisa-va principalele de Bismarck obligamente, sau nu. Un lucru e însă sigur. Decumva cancelariul german va sprijini cu toată energia propunerile Rusiei, va influența totodată, că și celelalte puteri să le sprijinească și atunci răboiu nu va mai bate la ușă; de cumva însă va influența că ele să fie refuzate, atunci nu ne putem aștepta decât la isbucurirea căt mai grabnică a răboiului.

Atitudinea Rusiei ca cestiunea bulgară să se resolve pe cale diplomatică și să se înceapă negoțiile între diferitele cabineți, este un semn, că situația generală nu mai e aşa de încordată, scrie „Nord Deutsch Allg. Ztg.“. Și noi n'avem decât să ne bucurăm, scriu foile vieneze, deoarece de multă vreme acesta este cel dintâi cuvînt linișitor, cu privire la situație, care sboară în lume din coloanele foaiei cancelariului german.

Foile italiene, ocupându-se de cestiunea bulgară dică, că dacă propozițiunile rusești țințesc numai la depărtarea principelui Ferdinand de Coburg, nu vor întâmpina consimțămîntul Austro-Ungariei și Italiai și Engleziei. Nu ajunge numai a declara pe Coburgul percut de a mai sta pe tron; trebuie îngrijit pentru un regim și un principie corespundător pe tronul Bulgariei. Cancelariul german să sprijină, că Europa nu voește să intre în foc pentru afacerile bulgare. Acest pericol însă se va escăda, dacă se va căuta ca în loc să se sprijinească ordinea și liniscea, ce domnește acum în Bulgaria, să se sacrifice principatul unei anarchii și prin aceasta să căuta pretestele pentru o ocupare militară.

O surprindere deosebită ne face un comunicat al regimului rus, apărut în foaia oficială. El dice, că regimul rusești nu voește să facă pe nimenea responsabil pentru trecut. O recunoascere sinceră a greșelilor va fi privită în ochii regimului ca o garanție a îndrepătrii spre bine. Rusia nu voește decât binele Bulgariei și se mulță mesce, ca după depărtarea usuratoriului, reprezentanții poporului bulgar să

„Numai pot sta“ mi se răspunse, „căci de căte ori me gădesc ce am fost și ce sunt, me săgeată durerea până în inimă.“

„Dar nu atât asta este pricina, pentru care trebuie să curm cu istorisirea mea, căt mai mult, că e timpul vecernei“ „Nu cumva ai audiat toaca?“

„Nu o am audiat“, disse eu. „Bine că n'ă tocă și eu n'ă întârziat,“ disse nenea Stan, dispărând în casă pentru ca să se pregătească de biserică după ce-si luase dela mine un adio călduros prin o strîngere de mâna, care părea că nu se sfîrșea.

Acum plecau și eu către casă frâmentat de căte și mai căte cugete.

Nu de mult nenea Stan, fala satului meu, compusă de anii bătrâneții să a dus și el pe urmele popii Haralambie, imprimând scriptura: pămînt esti, și în pămînt te vei întoarce.“ E.

esprime cea dintâi și sinceră dorință, că trecutul vor da uitări, pentru că să restabilească referințele basate pe credința reciprocă. Regimul nu voește să stirbească libertatea bulgarilor, e cu neputință, că bulgari să nu o scie aceasta din esperința de până acum. În introducere comunicatul declară, că regimul rusesc reacționează din nou puterile să declare, cumcă situația în Bulgaria e nelegitimă, persoana, ce poartă titlul de principie, e numai o putere tâlhărească, și prin propozițiunile sale la sultanul să-l indemne pe acesta, ca se o facă aceasta cunoscută bulgarilor.

Regimul declină dela sine, că pentru stabilirea stării legitime va folosi putere materială. In depărtarea usuratoriului zace mijlocul indispensabil a restabilii cu temeiul liniștea.

De căt-va timp foile diferitelor state se ocupă cu atitudinea României într-un eventual răboiu și pun în perspectivă rolul cel mare, ce l poate avea armata română.

Foile parisiene și în special „Figaro“ în timpul din urmă au scris articoli de tot nemărgulitor la adresa României. Aceste insinuații provin din cauza, că se crede, cumcă România ar fi intrat în alianță cu Germania. Din aceasta cauza, ministru plenipotențiar român dl V. Alecsandri a fost imputernicit să facă următoarea declarare: Sunt autorizat să declară, că aceasta informație nu e nici decât motivată, și că autorul articolului a fost dus în eroare atât în ceea ce privește acest punct special, că și în ceea ce privește toate punctele referitoare la România și regele. Ear în jurnalul „Le Matin“ un român combată aspru insinuările foilor franceze: Nimenea n'a văzut încă acest tratat și e foarte adevărat, că nimenei nu l'a subscris. Guvernul român a desmințit existența unui asemenea tratat. Români nu lipsă de învențătură. Ei nu sunt nici germani, nici francesi, ei se mulțămesce și sunt români.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Crisciori, 10 Februarie 1888. Dle redactor! Una dintre trebuințele noastre bisericescă ar fi provaderea bisericiilor cu cărțile necesare rituali, de cări de un timp încoace cele mai multe biserici din archidiocesa sufără lipsă. Ba există biserici, unde abia mai sunt cărți de cele vechi, ceea ce nu mai în detrimentul crescerei religioase poate să fie. De un timp încoace nici nu se mai capătă toate cărțile noastre rituali, recerute pentru biserică. Cred, că dău expresiune dorinții generale, că superioritatea noastră bisericească să aibă bunătatea de a se îngrijii de provaderea bisericiilor cu cărțile rituale; ba ce ar fi mai de dorit, impus chiar de recerințele timpului, — ca toate cărțile noastre bisericescă să fie retipărite cu literile străbune și revăzute din nou.

Trebuința retipăririi o cere chiar și o impregurare, care așa dicând, obviate mai în toate dîlele. Să observăt așa la tinerii, cari vin în institutul nostru teologic cu pregătiri — partea cea mai mare dela gimnasiu străine, unde n'au avut ocazie să se ocupă cu cetirea cu litere cirile, și așa venind la cursul teologic sau pedagogic au de a întâmpina o greutate, așa dicând superfluă. Cunosc tineri absolvenți de teologie, cari cu greu mai pot ceta cărțile noastre rituali tipărite cu cirile. Pentru ce să mai ținem și acest balast netrebuincios? Pentru ce copilul începătoriu și tinerel de mai târziu să fie condamnat a ceta una și aceeași limbă cu două fețe de litere? Dacă un străin ne ar cerceta bisericiile noastre și ar afla cărțile bisericescă în starea lor de astăzi, cred, că și-ar face o concluzie, care numai în favorul nostru ar suna.

Am avut ocazie să vedă pe la bisericile noastre Mînee vechi rupte, în care lipsia rînduiala cantărilor mai toate dela nascerea Domnului și alte sărbători de preste an, — abstragând dela tipariul defectuos.

Cred, că doară ar dice cineva, că e o părere prea sinistă din parte să față cu cărțile rituali vechi; sau că să fim cu așteptare până să se face inițiativa de frații din România și metropoliile învecinate, pentru introducerea uniformității. — La cea dinăuntru răspund, că nu e o părere sinistă și nici să se ia de atare — ci mai mult o dorință, ce o impune numai recerința timpului, o dorință care cetează și dice, că e a intregului cler din întreaga provincie metropolitană.

La a doua observare răspund, că frații din România său ocupăt cu deosebire de afaceri politice și pe acelea a pus un pond mai mare; ear de afacerile bisericesc său ocupăt numai de un timp mai recent, și cetează și dice, că clerul de acolo, cu puține excepții, nu are să măsura cu al nostru; — deci nici nu putem aștepta din alt loc inițiativa. Noi avem destui bărbăți destoinici, cari pot lucra

la revisiunea și retipărirea cărților noastre rituali fără teamă. Au nu metropolia noastră din Transilvania și Ungaria a premiers cu exemplu cu crearea legilor noastre bisericesc „Statutul organic“, regulamente pentru înaintarea bisericei și scoalei, cărora legi asemenea nu sunt în alte metropoli, și carile doresc toți românii să le avă, fiind dintre cele mai constituționale și în conformitate cu canonașele sfintei noastre biserici orientale ortodoxe.

Așa dară nu lipsa de bărbăți vîrsăti pe terenul bisericesc ne face imposibilă atare revisiune și cu atât mai puțin lipsa tipariului, carele astăzi multă domnului nu e așa rar ca pe vremea lui Gutenberg să ne coste un exemplar căte 100 fl. sau mai mult!

Aceasta ar fi o dorință, pe carea mi-am luat voie în scurtă o spune spre aprețuire înaintea superiorității noastre bisericesc și a bărbătilor nostrii vîrsăti pe terenul bisericesc, a căror consideră că una ce ar fi după modeste mea părere o cestiune de rezolvat căt mai îngribă; ca astfel biserica noastră să nu rămână timp indelungat provăduță rău cu cărțile necesare rituale.

Ioan Perian,
paroch gr. orient.

Alba-Iulia, 10/22 Februarie, 1888. Dle redactor! Fără veste mi-a venit la mâna nisice date din comitatul nostru al Albei inferioare; date oficioase, în cari nu am cuvînt a menționat despre esactitatea lor, din cari se vede mai bine, cum merge din ce în ce populația terei mai repeze spre ruină financiară. Să lăsăm ca să vorbească cifrele.

Dările directe pe anul 1887 au fost pentru întreg teritoriul comitatului în sumă de 717.232 fl. 64 cr., la cari adăugîndu-se restantele anilor trecuți cu 555.236 fl. 57 cr., rezultă de a se plăti în cassă terei o datorie de 1.272.469 fl. 21 cr.

Dăunile elementare însă în decursul anului 1887 au fost așa de grozave, încât cu toată rigoritatea, ce s'a purces la relasarea dărilor, totuși a trebuit să se relasce 50.374 fl. 71 cr., remânînd a se solvi 1.222.054 fl. 50 cr.; o sumă de care se ridică pîrul în capul unui om, care cunoaște rechințele din comitat, și săracia proverbială a celor mai multe locuri.

Cu toate aceste de silă, de bună voie a succesorilor încredințate cu scoaterea și administrarea dării sumă de 636.737 fl. 48 cr., și astfel a rîmas o restanță pentru trecută în contul anului 1888 cu 585.337 fl. 02 cr., va sădici mai mult ca anul trecut cu 30 mii de floreni. Din taxa militară prescrisă cu 73.992 fl. 95 cr., s'au plătit 21.611 fl. 55 cr., remânînd și la titlul acesta restanță de 52.381 fl. 40 cr.

Ar fi lungă seria dărilor indirecte, dacă a-si sta să însiră la fiecare soi suma, ce se cere și că să plăti, me mărginesc însă la constată, că sub titlu de dări indirecte și așa: vin, carne, competiție și timbru, zăchar și bere, spese de comasă și unii, equivalent de la corporaționi, răscumpărarea pentru decimea viilor, fondul de pensiune al învîțătorilor, camera comercială, a fost o datorie la 500 mii, din care era și rîmas o restanță de vrăjă 7 mii floreni fără să numără prestația pentru lucrurile publice cu 61.764 fl. 51 cr., din care nu s'a plătit decât 38.112 fl. 08 cr., și a rîmas și la acest titlu o restanță de vrăjă 24 mii floreni. Aruncările comunale încă s'au urcat la 114.984 fl. 87 cr., — așa că calculul rotund se poate lăsa pe an pentru acest comitat peste un milion și jumătate de floreni, din cari plătiți vrăjă 900 mii au rîmas o datorie de vrăjă 700 mii floreni restante, care să vor acoperi, vîndîndu-se, vițel și purcel, țundre și perine, și când se vor găsi aceste vinuri rîndul la casă și moie, așa că numărul proletariatului se urcă în mod însăprimătoriu.

Sub astfel de impreguri, puțin ne mirăm, că în o parte din acest comitat avem cele mai debile scări, biserici începând să ruine, preotii și înapoi material minte, cu un cuvînt aceste sunt stări de lucruri, cari și pe omul cel mai tare de inimă trebue să-l pună la gânduri serioase. Oblăuditorii comitatului vîd aceste lucruri, notarii de prin comune vîd, preotii vîd, dar partea cea mare se pare că sunt amortiți de Dumnezeu, nici anul nu caută, ca sub astfel de impreguri să pună mâna și umărul, ca să scape poporul de ruină, îndreptându-l cel puțin pe căile sale bune și îndigîndu-i alte principii mai sănătoase din punct de vedere economic, sanitat și moral. Numărul morților cresce și al nașcuților scade, averile să se duc la dobă, evreii să înmulțească și sporească averile, și dacă o fi să țină multă astăsta stare, ușor să vor trezi locitorii cei de origine, că fac loc la tot felul de venetici în dauna vîdătă a statului și a puterii de apărare al acestuia.

Toți vîd, că e rău, toți se înfoarează, când vîd temnițele tribunalului din Alba-Iulia și a le judecătorilor cernuiale de pe teritoriul aceluia tribunal îndesuite de oameni tineri, puteri bune de lucru, dar decăduți moral minte și material minte, dedați lenei, beției, jocurilor de cărți și tuturor viților, ce se nasc din aceste stări abnormale. Să credem, că se lucră în adins ca să decadă poporul român, nu ne vine, pentru că acesta ar fi un păcat, care mai curând s'au mai târziu să se resbuna amar și așa rîul trebue căutat mai afund, trebue căutat în apatia, ce a cuprins pe cei ce ar trebui să aibă ochii în 4 și să fie trezi la toată mișcarea ce se face prin comună și în genere pe teritoriul comitatului locuit în marea lui majoritate de poporul român.

Să aud voci isolate, să aud tipete de dureri, dar până nu se vor trezi toți factorii la o activitate încordată și comună, până nu vor veni și frații maghiari la convingere, că e bine, ca să lucre în conțelegeră cu români la delăturarea acestor reale, aceste se vor tot înmulții, fără să tragă folos cineva din ele.

Să adevărit, că ungurii singuri nu pot să o scoată la cale și este de o necesitate imperativă, ca să chemă și pe români la dezvoltarea unei activități comune și doar doar în bună înțelegere o vor scoate la cale și vor măntui poporul din ghiarele nimicirei.

a+b

Apel,

către toți amicii, cari se interesează de înaintarea în cultură a poporului român.

Nu vom descrie lipsa de cultură simțită încă și în timpul prezintă la poporul nostru român, căci tuturor ne este cunoscut; ci suntem vom aminti, că multă vorbă se face de înaintarea și prosperarea lui, însă în realitate puțin se face.

Această lipsă adâncă, posibil că fu și motivul principal, din care purceașă învețătorul nostru Ioachim Muntean, la ideia salutară, de a înființa cu poporul nostru român o societate de lectură, cu o bibliotecă scolară populară, în carea să se întrunească, spre a-i se da un avînt mai mare către nivoul culturii și al fericirii sale.

Ideia aceasta salutară, în conțelegeră cu preotul cel tinér Demetriu Blaga, și cu câțiva fruntași ai comunei se aplică în pracsă, și numai decât fu sprijinită de 20 membri, între cari doi sunt de naționalitate străină.

Societatea și va ține ședințele ei în dumineci și sârbători în oarele d. m., în cari se vor preda cetiri frumoase și folosite poporului, asemenea declamări și cântări acomodate unei societăți de lectură.

Societatea pe lângă bibliotecă și va ține trei foi de cetit, una politică, populară și humoristică.

Locul de întrunire al societății este în localitatea scoalei, ca loc mai acomodat pentru o societate de lectură.

Cunoscute ne sunt tuturor greutățile, ce are omul să le întâmpine la astfel de încercări! Pentru că o astfel de întreprindere este începută și cu spese, și unde lipsesc acelea (la început) cu greu se observă progresul.

Deci fiind societatea noastră cu piciorul pe pragul întrării ei în activitate, totodată minoreană și lipsită de mijloace pentru procurarea cărților pe seama bibliotecii, rezurge la ajutorul public, rugându, ca mărețul scop să îl sprijinească cu cărți folosite, donându-ne pe seama bibliotecii.

Asemenea societatea noastră se adresează cătră onorații domnii autori, cari dispun de astfel de opere folosite, năștunie noastră, rugându-i că: să fim sprijiniți și din partea dlor, ca astfel cu puteri unite, naștunie noastră română să o putem conduce la nivoul culturii, ca cu timpul să devină și ea în sirul popoarelor culte, dacă e vorba să-o fericim.

Sperăm, că on. public cetitoriu, precum și dnii autori vor premerge cu exemplu și vor arăta dragostea nutrită față de popor, precum și dânsul nu arareori prin multe dări de mână — ne să răjinesc în timp de lipsă.

Încheiem în speranță, că vom fi auditi din partea on. public cetitoriu și totodată și sprijiniți.

Beba-veche, 7/19 Februarie, 1888.

În numele societății de lectură română.

Andrei Căpăti,
econom.

Pantelie Zenna,
econom.

Varietăți.

* (O pistolă a Majestății sale împăratului). Cetim în „Telegraful” din București: Regele a primit din partea împăratului Austriei, regelui apostolic al Ungariei, o scrisoare, prin care i notifică, că arhiducesa Maria Theresia, soția arhiducelui Carol Stefan, a născut o principesă.

Epistola fu predată regelui prin trimisul estei ordinari și ministru plenipotențiar al Austro-Ungariei comitele Goluchowski.

* („Reuniunea română de cântări din Sibiu”) va arangia Luni, în 27 Faur n. a. c., în sala dela „Imperatul roman,” concertul seu ordinar, cu concursul d-nilor membri activi dela „Hermannstädter-Männergengesangverein,” pe lângă următorul

Program:

1. Trei cântece pentru cor micst de F. Mendelssohn-Bartholdy.

a) Aducere aminte; b) Priveghitoarea; Valea de odihnă.

2. Două piese pentru piano de F. Chopin: a) Polonaise op. 26 Nr. 1; b) Fantasie Impromtu op. 66.

3. Pe lac, Bariton solo, cor de dame și orchestra de F. Thieriot.

4. Două cântece cu acompaniere de piano de L. von Beethoven: a) Sehnsucht; b) Lied aus der Ferne.

5. Din cântările funebrale, compuse pentru cor de bărbați de G. Dima: a) Cu adevărat desărtăciune (cor); b) Marea vieții (cor cu quartet solo). H. Männergesangverein.

6. Rugăciune pentru soli, cor micst și acompaniare de piano de F. Schubert.

Membrii, cari doresc a reflecta la logie, sunt invitați a se insinua spre acest sfîrșit la secretariul Reuniunii, Dr. I. Crișian, prof. sem., cel mult până Luni în 27 Faur a. c. la 11 oare a. m.

Biletele se vor estrada Luni, în diua concertului 27 Faur n. dela 11—1 a. m. și dela 4—5 p. m. în localitățile casinei române din loc, strada Cisnădiei Nr. 7.

Începutul concertului va fi la 7 oare seara.

* (Agrătieri.) Majestatea Sa a redus restul timpului de pedeapsă la 93 indivizi parte bărbați parte femei, cari se aflau prin diferitele institute corecționare ale celorlalte țări ale monarhiei Sale, abstragând Ungaria.

* (Himen.) Dl Ilie Savu, cler. abs. și învățător în Sas-Sebeș și va serba cununia la 26 Februarie a. c. st. n. în biserică gr. or. din Lancerău cu dăoara Ana Lasita.

* (Constituire.) Din Zürich ni se scrie: Societatea studenților români din Zürich pe anul scolastic curent s'a constituit astfel: A. Obregia, președinte; V. Ciuntu, vice președinte; D. Vladescu și S. Marcu, secretari; I. T. Angelescu, cassariu și I. Schiffer, bibliotecariu.

* (Echouri la vorbirea lui Bismarck) Cu ocazia unui banchet dat de oficerii francezi ai corpului al 12-lea de armată în onoarea comandanțului lor, generalul Japy, în răspunsul la un toast al generalului Riff a di: „Un politic al Germaniei (Bismarck) a lăudat prea mult furia teutonică într'un discurs celebru recent; ei bine dlor ofițerii, eu beau pentru furia francesă? Ofițeri isbucură în ure frenetice și imbrățișă cu căldură pe generalul.

* (Dimisiunea ministrului de răboiu din România.) Ministrul de răboiu din România generalul de brigadă Angelescu și a dat dimisiunea din armată, care a fost primită prin decretul regal publicat în „Monitorul oficial”. Motivul dimisionării după cum scriu partea cea mai mare a foilor din România, este de a se căuta în abusurile comise de frații Maican la comandele de muniție pentru resbelul din 1877/8, despre cari abuzuri și ministrul de răboiu ar fi avut cunoștință. Ministrul ca se scape de gravele acuse, ce i s-ar fi putut face, s'a retras, prevenind un rău ce l-ar fi putut aștepta.

* (Expoziție de obiecte din timpul împăratesei Maria Teresia.) În 13 Maiu 1888 diua, când se vor împlini 171 de ani, de când s'a născut Maria Teresia, se va arangia în Viena o expoziție de obiecte de artă, cari au aparținut sau renunță împăratesei sau altor persoane din familia sa și cercul seu. Din venitul curat al acestei expoziții, al cărei protectorat l'a luat archiducele Rainier se va ridica un spital. Pentru reușita că se poate mai bună a acestei expoziții, comitetul prin președintele seu baron Zichy și locuitor de președinte principale Liechtenstein, emite un apel, prin care roagă pre toți, căți sunt în posesiune de obiecte din timpul acea a le împrumuta pre un timp oarecare.

* (Contingentul de armată al Ungariei.) Dintr-un circular al ministrului de hovedei îndreptat către municipii, țările coroanei ungare au de a da pentru anul 1888 un contingent de armată de 39,552 recruti și 3955 indivizi pentru trupe de întregire. Din acest număr pe Ungaria propriu disă vin 34,753 recruti și 3475 de indivizi pentru trupe de întregire; pe Croația și Slavonia 4762 recruti și 476 indivizi pentru trupe de întregire; pe Fiume 37 recruti și 4 pentru trupe de întregire.

* (Lungimea pasului obișnuită la diferitele armate Europene). Lungimea pasului la diferitele armate Europene e diferită. Cea mai mare lungime o are pasul în armata germană, fiind de 80 cm. lung. Austria, Franția, Italia, Belgia, Suedia, Elveția au toate, ca cea mai mare lungime de pas măsura de 75 cm. Rusia, după regulamentul militar, față cu amintitile state, pasul cel mai lung l'a ficsat numai la lungimea de 71 cm. Numele pașilor facuți în o minută în Anglia și Italia se calculează la 120, în Austria la 118, în Franția la 116, în Belgia la 110.

* (Mare concurență internațională pentru artă, știință și industrie, Brüssela 1888). Inventatorii de prin toate țările sunt invitați a participa la mareea concurență, și anumit cu obiectele lor inventate dela anul 1875 încoace spre a le expune în o secțiune deosebită internațională „Genie industriel”. Administratorul acestei secțiuni va lăsa asupra sa ingrijirea pentru un loc corespondentului și decorațiune, remânând participantului de a solvi numai un mic pașal de administrare și spesele de transport pentru obiectele sale. Participantul e dator să se prezinta însuși la expoziție, pentru ca să fie sigur, că obiectele sale sunt considerate, cum trebuie

și se audă sentința juriului examinator, competent. În tot casul participantul va obține și diplomă commémorative pentru participarea lui la concurență.

Informații mai de aproape se pot obține dela dl Raclot (directeur dela classe internationale du Genie industriel (Invention brevetées), 22, rue des Palais, Bruxelles.

* Secretul bucătăriei unei economie experte va interesa desigur pre unele dintre elegantele noastre cetitoare, dacă le vom împărtăși lucrul ce este așa de simplu, ca oul lui Columb, însă tocmai pentru că este așa simplu și cunoscut vine arareori înainte. E vorba de poziția cea neplăcută în care pot ajunge damele prin bolnavirea repentina a bucătăresei sau prin altfel de împedecare dela lucru a acesteia. Adeverat, că fiecare econoamă adevărată scie da răspunsul cuvenit la lucrurile din bucătărie, însă i lipsește exercițiul și nici teoria cea mai bună a unei cărți de bucătărie nu poate înlocui cu desăvârșire praca cea adevărată. În multe cazuri de acestea poate ca se ofere servicii neprețuite un ajutor care e pururea la îndemnă: înțelegem extractul de carne al lui Liebig, care totdeauna e bine să se afle în o bucătărie mai mare. Acesta în un mod multămitoriu și repede va deslega cestiunea supei; pregătirea grabnică a unui apetitoriu gustos cu apă ferbinte, ceva extract de carne a lui Liebig, sare, ceva unt e lângă un adaos de zarzavaturi etc. precum în această privință dau instrucțiunea necesară toate cărțile de bucătărie mai nouă și în deosebi acele cărți împărțite gratis de unii neguțători și de unele prăvălii. Extractul de carne va scuti de o grije mare pe domna casei, chemată prin impregnări momentane a fi activă în bucătărie și o va pune în poziție a pregătit tot felul de bucate din carne. Dacă afă că gustul bucătelor nu-i destul de gustos, atunci n'are decât se mai pună în ele un extract de carne. Este cu un cuvânt extractul de carne un ajutor; pentru toate acestea e întreg secretul, care după cum se vede, e de acea natură, că o spedare a lui poate să se facă până în cele mai posibile și depărtate cercuri.

Din esperiințele și dorințele mele preotesci în biserică greco-orientală.

(Urmare.)

Față de ținerea predicatori ar fi de dorit, ca preotul să se țină între prescrisele Sântilor Părinți, și asta o pot face numai așa, dacă va fi cunoscut cu scrierile lor, ceea ce la noi este imposibil, deoarece scrierile S. Părinți sunt foarte rare, ba nici nu se află toate traduse și tipărite în limba română, și chiar și cele traduse sunt în o astfel de limbă traduse, încât dacă le va asemăna cineva cu originalul, i s'ar părea, că este cu totul o altă lucrare, așa de puțină intrunescă în sine recerințele și frumusețea originalului. Deci înainte de a li se impune preotilor ținerea de predici, ar fi drept, a se da în mâna preotului traduse scrierile S. Părinți spre ale servî de îndreptare în lucrările lor, căci este constatat, că pe toate carierele prea puțini sunt înzestrati de a Dumnezeu cu darul de a produce lucrări originale esculente, astfel și între preoți — cu atât mai vîrstos, că se află încă între ei un mare număr, care n'a avut norocirea de a se adăpa cu sciințe sistematice, deoarece nici nu se propuneau în institute astfel de sciințe, când studiau ei, ba chiar și astăzi sunt numai la începutul predării sciințelor în o formă sistematică.

Ar fi deci de dorit înființarea unui diar de cuprins scientific curat bisericesc de prima ordine, în care să nu se amestece politică, economie etc. și mai scie Dumnezeu căte vederi de partide. Un astfel de diar ar trebui să fie redactat de o societate de specialiști în sciințele teologice din toate patru metropoliile române, spre a ține unimea duhului întru legătura păcii, să trateze numai material teologic, să arete mersul bisericilor surori, să se espună starea bisericii ortodoxe, așa cum este, și cum ar trebui să fie, unde suntem în crescere, unde în scădere? Să se cerceteze, cari sunt cauzele crescerei sau a descreșcerii? pentru de a le lăti și susține pe cele dintâi și a le delătura pe cele din urmă. Diarul acesta să fie trimis fiecarui preot pentru un preț, carele să acopere numai hârtia și tiparul și ca foioară a diarului să se înceapă în căte o coală separată a se eda scrierile Sântilor părinți spre a forma tomuri din ele. Aceste lucrări ar trebui să vîrșite de o societate teologică, tocmai precum în limbistică e Academia română, însă astfel de societăți la noi afară de cea formată în Iași nu există. Deci iată și aci un teren vast de activitate pentru a se forma reunii preotesci de edarea scrierilor S. Părinți, de îngrijirea aședâmintelor creștinesc, de sprijinirea preotilor, a familiilor lor, a bisericilor, susținerea moralității între creștini, scrierea de premii pentru lucrări teologice etc.

Un alt rău este în biserică noastră, că funcții unice bisericesci se ocupă sub pretecest, că lipsesc

personalul trebuincios, prin oameni tineri neesperți, uitându-se cu totul, că prin aceste înaintări ne mai având tinerii la ce aspiră, li se închide calea spre mai departea înaintare și astfel ajungându-și idealul lor prea curând, ne mai obvenind în viața lor nici o variație, devine monotonă, încât cu timpul devin nepășători, indolenti, și astfel în loc de a se face dignitari zeloși, se demoralizează. — Nu înzadar prescriu canoanele timpul când să se avanzeze clericul.

Mai rău chiar și de cât clericul de mir e organizat în biserică noastră monachismul, să, încât astăzi a degenerat cu totul, încât vedem arhierei făcuți din preoți văduvi, ceea-ce numai spre onoarea monachismului nu poate servi! Este mare menirea monachismului în biserică răsăritului! căci pe când în biserică catolică a apusului și este înfundată calea spre avansament, pe atunci la noi ortodocșii numai monachismului și este deschisă calea spre a ajunge la dignitatele cele mai înalte, să încât el formează săcărăstatul major în biserică noastră. Vor obiecta mulți, că eu și dorî să revoc timurile evului mediu, carele e privit de perioada ierarchiei bisericesci și ca un timp al obscurantismului, în care monachii și petreceră viața în contemplații și visiuni religioase, aședându-și locuințele în câte un stâlp sau codru nepenetrabil. Astăzi nu o vreau, căci la o stare degenerată nu se poate provoca nimic ca la o regulă generală și dreaptă, căci regula dreaptă și adevărată a monachismului ar fi fost și este, ca să fie apărătorul, susținătorul și propagatorul religiosității și astfel spre a potămplini aceste recerințe, trebuiau singuri crescând în acest spirit, având ca problemă principală a se ocupa cu cultivarea sciințelor și crescerea tinerimei.

Trebue scusat monachismul în timpul acela, când cause mai tari ca el lăsătă a se retrage în codri și acolo a-și apără viața sa și a creștinilor, astăzi însă când acele referințe au început cu totul, este în folosul seu și al omenimiei a părăsi locuințele de acum, cari ar fi mai potrivite pentru infirmieri și reconvalescenți de cănd ca localuri, de unde să se îndrepte moravurile cele stricate de astăzi, căci fiind aședate astăzi cele mai multe mănăstiri prin paduri, copaci de brați și de fagi nău lipsă de îndreptările lor, căci ei cresc și neîndreptați, din contră ar fi a se strămuta la cetăți, unde spiritul materialismului, al nedreptății etc. începe a prepondera, aci ar și avea teren de activitate spre a îndrepta moravurile, a le țină în curățenia creștinăscă, a se ocupa cu crescerea tinerimei, a cultiva sciință și artă spre a veni în ajutorul societății, prin serviciile, ce le presta numai cu onorare de jumătate, a deveni localuri, unde intristații și afă măngăere, privind în fiecare monach un exemplu pentru a-și curma nemulțămirea, ce o produce tra iul dilnic în timpul acesta, eară el esind în lume a deveni lumina ei prin învățăturile, ce le ar țină la diferite locuri și ocasiuni. Am să spun, căci așa precum sunt astăzi dotați cu deosebire cei inferiori, apoi nici nu pot presta nimic, căci astăzi spre a deveni cineva monach, alte recerințe nu se pretind, decât a se imbrăca în rasă călugărească, în mâni cu mătanii, a se duce seara și dimineața la

serviciul divin, pe care îl recitează fără să-l înțeleagă, aci în biserică dacă scie să cante, să cante așa după cum a rămas dela starîșii greci cu endofonalele cele multe, eară în oarele cele libere cel mult să ocupă cu facerea de linguri, de mătanii din lână, cu păsunarea vitelor, facerea de voiajuri pela locurile Sânte, dară că să descrie aceste locuri spre a face cunoscute și altora țările, popoarele, datinile etc. nu o fac, căci nici nu o pot, și astfel și aceste călătorii rămân fără folos practic, — alte ocupări și aspirații mai nobile nu i sunt cunoscute.

Sunt aspre cuvintele acestea și mi-ar plăcea să fiu combătut cu fapte adevărate, însă spre părerea mea de rău sciu, că nu voi fi, căci astăzi sunt după cum am să spui partea cea mai mare din monachii nostri.

(Va urma.)

Loc deschis*

Un răspuns provocat.

Orăștie, 11 Februarie 1888**)

Stimate dle redactor! Dl invățătorul George Candrea în polemica sa cu dl protopresbiter Gall și adv. Ios. Crișan din Abrud, publicate în jurnalul „Tribuna“ din Sibiu „per longum et latum“, a avut cetezanță să me atace și pe mine fără nici un motiv. Drept apărare am trimis la „Tribuna“ o intimpinare pe care acest jurnal solito more nă a voit să o publice, deși o am rugat de repetite ori. Este o veche tactică a „Tribunei“ de a da loc ospital în coloanele sale la diferite atacuri, când însă partea atacată voiesce să se apără, atunci ei deneagă ori ce ospitalitate în scopul vădit de a nu să compromite pe problematicii sei corespondenți.

Drept aceea mi iau libertatea a ve ruga pe dle redactor, ca se primă în coloanele „Tel. Rom.“ intimpinarea, ce urmează, ca publicul să nu remăne dus în eroare asupra adevărului.

Diatriba escătă între dl Cunctator rectius George Candrea și dl protopresbiter I. Gall și publicată în „Tribuna“ sub titlul „Un lucru fără rost“, a tras și persoana mea în vîrtejul acestei odioase polemii.

Mi pare foarte rău, că sunt silit să am amestecă și eu în aceasta afacere, dar trebuie să o fac, fiind că sunt provocat să o fac în interesul reputației mele ca protopresbiter.

Dl Candrea pentru a se apără față de contrarii săi, cum se crede de asemenea provocări, se provoacă la conduită sa de pe timpul când a fost aici în Orăștie invățătorul la scoalele noastre capitale gr. or. și dice în Nr. 296/887 al „Tribunei“, că să a purtat bine, și a dus de aici cele mai bune reminiscențe; și aduce însă totdeauna aminte, că îndată ce să depărta din Orăștie a început ca din senin să atace în „Tel. Rom.“, fără nici o basă

*) Pentru cele publicate sub rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilită.
Red.

**) Neavând motiv să dubite în aserțiunile dlui protopresbiter N. Popoviciu, că nu i-a dat loc să rectifice în diarul în care a fost atacat, să dăm loc acestei rectificări sub aceasta rubrică.
Red.

Nr. 49.

[1788] 3—3

Concurs repetit.

Neconcurând nimenea la postul de paroch în vacanta parohie Chineș cu filia Petrilaca română din protopresbiterul Tîrnavei inferioare, care aduce un venit anual de 239 fl. 35 cr. v. a., și pentru care să se publicat concurs în „Telegraful Român“ din anul 1887 Nr. 103 și următorii; prin aceasta concursul se re-

peșcesc cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Doritorii de a ocupa acest post, să și astea să petiționeze instruite conform legilor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul indicat.

Cetatea de Baltă, 1 Februarie 1888. Oficiul protopresbiteral gr. or. al Tîrnavei inferioare în conțelegeră cu comitetul parochial respectiv.

Nicolau Todoran,
protopr.

Cele mai mari distincții la expozițiile de la 1867 începă.

Să se ceară tot-de-a-una a nume:
Extract de carne al Companiei

Liebig

Numai atunci veritabil, când eticheta fiecărui borcan portă alăturate semnătura în colorie albăstră.

Depositul central al Companiei Liebig pentru Austro-Ungaria:
Carl Berck furnizorul curței imp. reg. austr. Viena, I., Wollzeile 9.

Se găsește în toate băcănele, drogherie și farmacie.

Cele mai mari distincții la expozițiile de la 1867 începă.

1—12

[1788]

și motiv. La inventivele sale am răspuns drept apărare în același organ de publicitate și am arătat, cum să a purtat dl Candrea ca invățător și că de puțin îndreptățit este a arunca cu tină în alte persoane. Acum dl Candrea vine și dice, că am plătit anume unui om onorabil, că să l calumnieze. Eu nu scu ce noțiune are dsa despre calumnie, dar atâtă scu, că cine comunică faptele scandalioase ale altuia să precum să a intemplet acela nu comite delictul calumniei.

Și apoi adevărat este, că conduită dlui Candrea în Orăștie nu a fost de natură să asigure o reminiscență plăcută aici, pentru că densus să a purtat ca invățătorul față cu elevii prin maltratarea acestora astfel încât numai prin întrevirea unor persoane binevoitoare a scăpat de consecuțele rele ale unei arătări disciplinare, ba chiar judecătoresc, a scăpat și prin aceea, că și a percut urma de pe aici, ne mai putând remăne ca invățător.

Și fiindcă dl Candrea în polemica sa, cere do la protopopul Gall introducerea cercetării disciplinare și fiind că are zelul de a figura ca martir, il reflectez, să nu mai stăruască pre largă asemenea cerere, pentru că există deja înaintată la Prea Ven. Consistoriu archiepiscopal din Sibiu o arătare disciplinară gravă sub Nr. 2852/885 și dacă să trebue cunună de Martir o poate avea fără de a mai reclama și ajutorul dlui protopop Gall.

În cât pentru cei 40 fl. despre care dice dl Candrea, că i-a donat biserică din Orăștie, acesta e un simplu neadevăr.

Regret, că dl Candrea prin naturelul seu prea inflăcărat, prin mania sa polemică mă silit să mă ocup cu persoana dsă, care nu merită acest onor.

În urmă voi să reflectez dlui Candrea la împregiurarea, că la deseile a-ătări disciplinare ce veneau asupra capului său, din partea comitetului parochial și a părintilor copiilor scolari, eu adeseori l-am apărăt, l-am admoniat și n-am voit să-și pericliteze viitorul, dar densus mi-a resplatit sfaturile dojenitoare prin aceea, că îndată ce să facă imposibil în Orăștie, mă atacăt în „Tel. Rom.“ și acum în „Tribuna.“

Năr strica dacă dl Candrea ar fi un adevărat „Cunctator“ când e vorba de onoarea și reputația superiorilor săi, și nu s-ar lăsa răpit de patima de a calumnia persoane onorabile, simplu pentru cuvântul că așa și place densusul.

Primiți dle redactor asigurarea stimei, ce vio păstrează Nicolau Popoviciu, protopresbiter.

Nr. 109/888

[1787] 1—3

Publicații.

Pentru ocuparea postului de notarul clerical pentru comunele Fofeldea, Glimbăoaca și Cichindeal cu locuință în Fofeldea, se organizează o adnotare concursul ca competență să-și astea rugăriile lor cu documentele de clasificare până în 25-lea Martie la subscrисul.

1. Salariu de 400 fl.
2. Dietele în călătorii amăsurat statutului salarial
3. Plata se va hotărî din partea comunelor pentru lucrurile private.

Nocrichiu, în 5 Februarie, 1888.

Protopretele.

IOSIF GAVORA.

Pentru lucru eminent și gust bun la expoziția regniculară din 1885 din Budapesta, distins cu medalia cea mare a expoziției.

In Budapesta, strada Váczi, Nr. 17. Recomand obiectele ne-necesare pentru pentru prețurile cele mai moderate, și lucrate că se poate mai frumos: Anume:

Odajdii, felon și alte, după ritul greco-oriental.

Prapori și stindarde pentru reuniuni.

Stindarde pentru pom pieri, copii de scoala, reuniuni industriale, reuniuni de cântări și reunii de înmormântare.

Primesc repararea hainelor vechi precum și aurările și argintările pe largă prețuri moderate.

Cusături cu aur, argint și mătăsă și haine bisericesc, cusute cu fir de aur, argint și mătăsă.

Dantele bisericesc. Învălitoare de prestol. Mărfuri bisericesc. Damaste etc.

Punctualitatea mi o pot adevăra prin mai multe sute de epistole de recunoșință.

Catalogul de prețuri la dorință trimis liber de post-port.